

440 SERİ NO'LU TAHSİLAT GENEL TEBLİĞİ

Belge türü	Tebliğ (Mülga)
Kanun	AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN
Tebliğ grubu	TAHSİLAT GENEL TEBLİĞLERİ
Sayı	26419
Tarih	30.01.2007
Sıra no	440

Bilindiği gibi, 08.04.2006 tarihli ve 26133 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5479 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun^[1] 21 inci ve 79 uncu maddelerinde değişiklik yapılmış ve Kanuna Geçici 9 uncu madde eklenmiştir. Söz konusu değişiklikler 5479 sayılı Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu tebliğde, 5479 sayılı Kanun ile 6183 sayılı Kanunda yapılan düzenlemelere ve Kanunun 62 ve 64 üncü maddelerinin uygulamasına yönelik açıklamalar yapılmaktadır.

I- 5479 SAYILI KANUNLA 6183 SAYILI KANUNDA YAPILAN DÜZENLEMELER:

A) 6183 SAYILI KANUNUN DEĞİŞEN MADDELERİ:

1- 21 inci Maddede Yapılan Değişiklik:

5479 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle değiştirilen 6183 sayılı Kanunun 21 inci maddesi yeni şekliyle aşağıda yer almaktadır.

"Amme alacaklarında rüçhan hakkı:

Madde 21 - Üçüncü şahıslar tarafından haczedilen mallar paraya çevrilmeden evvel o mal üzerine amme alacağı için de haciz konulursa bu alacak da hacze iştirak eder ve aralarında satış bedeli garameten taksim olunur. Genel bütçeye gelir kaydedilen vergi, resim, harç ile vergi cezaları ve bunlara bağlı zam ve faizler için tatbik edilen hacizlerde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 268 inci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi hükmü uygulanmaz.

Rehinli alacaklıların hakları mahfuzdur. Ancak, gümrük resmi, bina ve arazi vergisi gibi eşya ve gayrimenkulün aynından doğan amme alacakları o eşya ve gayrimenkul bedelinden tahsilinde rehinli

alacaklardan evvel gelir.

Borçlunun iflası, mirasın reddi ve terekenin resmi tasfiyeye tabi tutulması hallerinde amme alacakları imtiyazlı alacak olarak 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206 ncı maddesinin üçüncü sırasında, bu sıranın önceliğini alan alacaklar da dahil olmak üzere tüm imtiyazlı alacaklar ile birlikte işleme tabi tutulur."

Bu maddede yapılan değişikliklere ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Amme alacaklarına öncelik hakkı veren bu madde hükmü ile üçüncü şahıslar tarafından haczedilen mallar paraya çevrilmeden önce o mal üzerine amme alacağı için de haciz konulduğunda satış bedelinin ne şekilde dağıtılacağına ilişkin düzenlemeler yapılmış, borçlunun iflası, mirasın reddi ve terekenin resmi tasfiyeye tabi tutulması hallerinde amme alacağının sırası belirlenmiştir.

a) Hacze İştirak

Madde hükmüne göre, üçüncü şahıslar tarafından haczedilen mallar paraya çevrilmeden önce o mal üzerine amme alacağı için de haciz konulduğunda satış bedeli alacaklılar arasında garameten taksim edilmektedir.

Satış bedelinin dağılımında, amme alacaklarından önce tesis edilmiş olan rehinli alacakların hakları saklı tutulmuş, ancak, eşya ve gayrimenkulün aynından doğan amme alacaklarına, rehinli alacaklardan da önce tahsil edileceğine yönelik öncelik hakkı verilmiştir.

Diğer taraftan, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun[2] 4949 sayılı Kanun[3] ile değişik 268 inci maddesinde, 261 inci maddeye göre ihtiyaten haczedilen malların, ihtiyati haciz kesin hacze dönüşmeden önce diğer bir alacaklı tarafından bu Kanuna veya diğer kanunlara göre haczedilmesi halinde, ihtiyati haciz sahibi alacaklının, bu hacze 100 üncü maddedeki şartlar dairesinde kendiliğinden ve muvakkaten iştirak edeceği ve rehinden önce ihtiyati veya icrai haciz bulunması halinde amme alacağı dahil hiçbir haczin rehinden önceki hacze iştirak edemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

2004 sayılı Kanunda yapılan bu düzenlemeler, amme alacaklarının rüçhan hakkını etkilemiş ve üçüncü şahıslar tarafından haczedilmiş olan mallara, amme alacağından önce rehin tesis edilmiş olması halinde amme alacağının hacze iştirak hakkı ortadan kaldırılmıştır.

5479 sayılı Kanun ile 6183 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının sonuna eklenen hükümle genel bütçeye gelir kaydedilen vergi, resim, harç ile vergi cezaları ve bunlara bağlı zam ve faizler için tatbik edilen hacizlerde, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 268 inci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi hükmünün uygulanmayacağı belirtilerek, üçüncü şahıslar tarafından haczedilmiş mallara, maddede belirtilen amme alacakları için rehinden sonra haciz konulması halinde, rehinden önce üçüncü şahıslar tarafından tatbik edilmiş olan hacizlere iştirak edilmesi imkanı sağlanmıştır.

Üçüncü şahıslar tarafından haczedilmiş mallar üzerinde amme alacağı için tatbik edilmiş hacizden önce tesis edilmiş bir rehin bulunmadığı sürece nev'i sınırlaması olmaksızın hacze konu tüm amme alacaklarının ilk haciz alacaklısı üçüncü şahsın haczine iştirak edeceği tabiidir.

b) İflas, Mirasın Reddi ve Terekenin Resmi Tasfiyeye Tabi Tutulması Hallerinde Amme Alacaklarının Sırası

6183 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde yapılan diğer bir değişiklikle de yine 2004 sayılı Kanunun 4949 sayılı Kanun ile değişik 206 ncı maddesi dikkate alınarak, borçlunun iflası, mirasın reddi ve terekenin resmi tasfiyeye tabi tutulması hallerinde amme alacakları imtiyazlı alacak olarak tanımlanmış ve bu alacakların 2004 sayılı Kanunun 206 ncı maddesinin üçüncü sırasında, bu sıranın önceliğini alan alacaklar da dahil olmak üzere tüm imtiyazlı alacaklar ile birlikte işleme tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Yapılan bu değişikliğe göre, borçlunun iflası, mirasın reddi ve terekenin resmi tasfiyeye tabi tutulması hallerinde amme alacakları imtiyazlı alacak olarak üçüncü sırada yer alacaktır.

Üçüncü sırada, bu sıranın önceliğini alan bir alacağın bulunması halinde, amme alacakları da öncelikli alacakla aynı sırada yer alacak ve bu alacaklar tamamen tahsil edilinceye kadar diğer imtiyazlı alacaklara bir pay ayrılmayacaktır. Öncelik hakkı bulunan alacak ile amme alacağı toplamının, bu sıraya tahsis edilen tutardan fazla olması halinde ise tahsis edilen tutarın garameten taksim edileceği tabiidir.

Öte yandan, 2004 sayılı Kanunun 206 ncı maddesine göre üçüncü sırada yer alan alacaklar arasında önceliğe sahip bir alacağın bulunmaması halinde, amme alacağı ile bu sırada yer alan alacaklar birlikte işleme tabi tutularak garameten taksim suretiyle paylarını alacaklardır.

Ayrıca, amme alacağının, özel kanunlarında 2004 sayılı Kanunun 206 ncı maddesinin üçüncü sırasında imtiyazlı alacak olarak tanımlanan alacaklardan da önceliğinin bulunduğuyla ilişkin özel hükümlerin yer alması halinde bu hükümlere göre işlem yapılması gerekmektedir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun bir usul kanunu olduğundan, 5479 sayılı Kanunla, 21 inci maddesinde yapılan değişikliğin, halen tahsil edilmemiş olan amme alacakları ile ilgili olarak tatbik edilmiş ancak paraya çevrilmemiş veya satış bedeli ilgili dairenin veznesine yatırılmamış hacizlerde, anılan maddenin üçüncü fıkrasındaki değişikliğin ise kesinleşmemiş sıra cetvellerinde dikkate alınması gerekmektedir.

2) 79 uncu Maddede Yapılan Değişiklik:

5479 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle değiştirilen 6183 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi yeni şekliyle aşağıda yer almaktadır.

"Üçüncü şahıslardaki menkul malların, alacak ve hakların haczi

Madde 79.- Hamiline yazılı olmayan veya cirosu kabil senede dayanmayan alacaklar ile maaş, ücret, kira vesaire gibi her türlü hakların ve fiilen tutanak düzenlemek suretiyle haczi kabil olmayan üçüncü şahıslardaki menkul malların haczi, borçlu veya zilyed olan veyahut alacak ve hakları ödemesi gereken gerçek ve tüzel kişilere, kurumlara haciz keyfiyetinin tebliği suretiyle yapılır. Tahsil dairesi tarafından tebliğ edilecek haciz bildirisi ile; bundan böyle borcunu ancak tahsil dairesine ödeyebileceği ve amme borçlusuna yapılacak ödemenin geçerli olmayacağı veya elinde bulundurduğu menkul malı ancak tahsil dairesine teslim edebileceği ve malın amme borçlusuna verilmemesi gerektiği, aksi takdirde amme borçlusuna yapılan ödemeler ile malın bedelini tahsil dairesine ödemek zorunda kalacağı ve bu maddenin üç, dört ve beşinci fıkra hükümleri üçüncü şahsa bildirilir. Tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirimleri, alacaklı tahsil dairelerince ya da alacaklı amme idaresi vasıtasıyla, posta yerine elektronik ortamda tebliğ edilebilir ve bu tebligatlara elektronik ortamda cevap verilebilir. Elektronik ortamda yapılacak tebliğe ve cevapların elektronik ortamda verilebilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirimleri; amme borçlusunun hak ve alacaklarının bulunabileceği bankaların şubelerine doğrudan veya mahallindeki tahsil dairesi aracılığı ile tebliğ edileceği gibi Maliye Bakanlığınca belirlenecek tutarın üzerindeki alacaklar için doğrudan bankaların genel müdürlüklerine de tebliğ edilebilir. Haciz bildirisi bankanın genel müdürlüğüne de tebliğ edilmiş ise tüm şubelerini kapsayacak şekilde beyanda bulunma yükümlülüğü bankanın genel müdürlüğüne aittir.

Haciz bildirisi tebliğ edilen üçüncü şahıs; borcu olmadığı veya malın yedinde bulunmadığı veya haczin tebliğinden önce borcun ödendiği veya malın tüketildiği ya da kusuru olmaksızın telef olduğu veya alacak borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi bir iddiada ise durumu, haciz bildirisinin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde tahsil dairesine yazılı olarak bildirmek zorundadır. Üçüncü şahsın süresinde itiraz etmemesi halinde, mal elinde ve borç zimmetinde sayılır ve hakkında bu Kanun hükümleri tatbik olunur.

Herhangi bir nedenle itiraz süresinin geçirilmesi halinde üçüncü şahıs, haciz bildirisinin tebliğinden itibaren bir yıl içinde genel mahkemelerde menfi tespit davası açmak ve haciz bildirisinin tebliğ edildiği tarih itibarıyla amme borçlusuna borçlu olmadığını veya malın elinde bulunmadığını ispat etmek zorundadır. Menfi tespit davası açılması halinde mahkemece bu Kanunun 10 uncu maddesinde sayılan türden teminat karşılığında takip işlemlerinin durdurulmasına karar verilebilir. Teminat, alacaklı tahsil dairesine verilir ve haciz varakasına dayanılarak haczedilir. Taraflar arasında teminata ilişkin olarak çıkan anlaşmazlıklar, takip işlemlerinin durdurulması hakkında kararı veren mahkeme tarafından çözülür. Davasında haksız çıkan üçüncü şahıs aleyhine, haksız çıktığı tutarın % 10'u tutarında ayrıca inkar tazminatına hükmedilir.

Bu Kanun uyarınca kendisine tebliğ edilen ödeme emrine karşı dava açıp itirazında kısmen veya tamamen haksız çıkan üçüncü şahıs hakkında, menfi tespit davasının lehine sonuçlanması veya asıl

amme borçlusunun takip konusu amme alacağını tamamen ödemiş olması halinde, bu Kanunun 58 inci maddesinin beşinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

Üçüncü şahıs, haciz bildirisi üzerine yedi gün içinde alacaklı tahsil dairesine itiraz ettiği takdirde, alacaklı amme idaresi bir yıl içinde, üçüncü şahsın yaptığı itirazın aksini genel mahkemelerde açacağı davada ispat ederek, üçüncü şahsın İcra ve İflas Kanununun 338 inci maddesinin birinci fıkrasına göre cezalandırılmasını ve borçlu bulunduğu tutarın ödenmesine hükmedilmesini isteyebilir.

Menkul malların aynen teslimi mümkün olmadığı takdirde değeri ödenir. Üçüncü şahısların genel hükümler gereğince asıl borçluya rücu hakları saklıdır."

Üçüncü şahıslardaki menkul malların, alacak ve hakların haczine yönelik 6183 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi yeni müesseseler getirilmek suretiyle yeniden düzenlenmiştir.

Hamiline yazılı olmayan veya cirosu kabil senede dayanmayan alacaklar ile maaş, ücret, kira vesaire gibi her türlü haklar ve fiilen tutanak düzenlemek suretiyle haczi kabil olmayan üçüncü şahıslardaki menkul mallar, madde değişikliği öncesinde olduğu gibi borçlu veya zilyed olan veyahut alacak ve hakları ödemesi gereken gerçek ve tüzelkişilere, kurumlara haciz keyfiyetinin tebliği suretiyle haczedilecektir.

Tahsil dairesi tarafından tebliğ edilecek haciz bildirisinde; üçüncü şahısların bundan böyle borcunu ancak tahsil dairesine ödeyebileceği ve amme borçlusuna yapılacak ödemenin geçerli olmayacağı veya elinde bulundurduğu menkul malı ancak tahsil dairesine teslim edeceği ve malın amme borçlusuna verilmemesi gerektiği, aksi takdirde amme borçlusuna yapılan ödemeler ile malın bedelini tahsil dairesine ödemek zorunda kalacağı hususları ile 79 uncu maddenin üç, dört ve beşinci fıkra hükümlerinin üçüncü şahıslara bildirilmesi gerekmektedir.

Haciz bildirisini alan üçüncü şahıslarca, amme borçlusuna borcu olmadığı veya malın yedinde bulunmadığı veya haczin tebliğinden önce borcun ödendiği veya malın tüketildiği ya da kusuru olmaksızın telef olduğu veya alacak borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi ileri sürülecek iddiaların haciz bildirisinin kendilerine tebliğinden itibaren 7 gün içinde tahsil dairesine yazılı olarak yapılması zorunlu olup bu zorunluluğun yerine getirilmemesi halinde mal ellerinde ve borç zimmetlerinde sayılacak ve haklarında 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanacaktır.

Üçüncü şahısların kendilerine tebliğ edilen haciz bildirilerine karşılık alacaklı tahsil dairesine yazılı olarak verecekleri cevapları, elden teslim etmeleri ya da taahhütlü posta yoluyla göndermeleri gerekmektedir. Madde ile üçüncü şahıslara tanınan 7 günlük cevap verme süresinin hesaplanmasında; cevapların elden teslimi halinde alacaklı tahsil dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihin, taahhütlü postayla gönderilmesi halinde postaya verildiği tarihin esas alınacağı tabiidir.

Yapılan yeni düzenlemeyle, 6183 sayılı Kanunun 79 uncu maddesinde tanınan 7 günlük sürede alacaklı tahsil dairesine itirazda bulunmayan üçüncü şahıslara yeni bir hak tanınarak, haciz bildirisinin tebliğinden

itibaren bir yıl içinde genel mahkemelerde menfi tespit davası açmak ve haciz bildirisinin tebliğ edildiği tarih itibarıyla amme borçlusuna borçlu olmadığını veya malın elinde bulunmadığını ispat etmek imkanı verilmektedir.

Maddede, menfi tespit davası açılması durumunda amme alacağının takibinin durmayacağı ancak, mahkemece 6183 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde sayılan türden teminat karşılığında takip işlemlerinin durdurulmasına karar verilebileceği hükme bağlanmıştır. Buna göre, üçüncü şahıslarca menfi tespit davasının açılması, bu şahıslar hakkında sürdürülen takibin durdurulmasına yeterli olmayıp bu konuda ayrıca mahkemenin takibin durdurulmasına karar vermiş olması gerekmektedir.

Madde hükmüne göre, teminatlar alacaklı tahsil dairelerince alınacak ve haciz varakalarına istinaden haczedilecektir. Mahkeme kararı üzerine teminat gösterilmemiş olması ya da gösterilen teminatın takip konusu alacağı karşılamaması halinde takip muamelesi durmayacaktır. Dava konusu tutarı karşılayacak nitelikte teminat gösterdiğini iddia eden üçüncü şahsın, bu iddiasını takip işlemini durduran mahkemeye intikal ettirmesi gerektiği tabiidir.

Açılan menfi tespit davası sonucunda haksız çıkan üçüncü şahıs aleyhine, haksız çıktığı tutarın % 10'u tutarında ayrıca inkar tazminatına mahkemelerce hükmedilecektir. Mahkeme kararlarında inkar tazminatına hükmedilmemiş olması halinde yetkili birimlerce temyiz yoluna başvurulması gerekmektedir.

6183 sayılı Kanunun 79 uncu maddesine göre amme borçlusu sayılan üçüncü şahıslar hakkında takip işlemlerine aynı Kanun hükümlerine göre tanzim edilecek ödeme emrinin tebliği ile başlanılacaktır.

Üçüncü şahıslarca tebliğ edilen ödeme emrine idari yargı mercilerinde dava açılması halinde yürütmeyi durdurma kararı verilmediği, genel mahkemelerde menfi tespit davası açılması halinde ise mahkemece takibin durdurulmasına karar verilmediği sürece amme alacağının takibine devam edilecektir.

Üçüncü şahıslarca, tebliğ edilen ödeme emirlerine karşı açılan davaların aleyhlerine sonuçlanması durumunda 6183 sayılı Kanunun 58 inci maddesine göre haksız çıkma zammı hesaplanması ve ayrıca tahsili gerekmektedir.

Ancak, 79 uncu maddede yapılan düzenlemeye göre, ödeme emrine karşı dava açmakla birlikte aynı zamanda menfi tespit davası da açan üçüncü şahısların, menfi tespit davasının lehine sonuçlanması ya da asıl amme borçlusunun takip konusu amme alacağını tamamen ödemiş olması hallerinde 58 inci madde hükmüne göre ayrıca haksız çıkma zammı hesaplanmayacaktır.

Diğer taraftan, üçüncü şahıslar hakkında sürdürülen takip muamelelerinin durdurulmasına ilişkin yargı kararları, asıl amme borçlusu hakkında sürdürülen takibi durdurmayacaktır.

Takip konusu amme alacağının asıl amme borçlusundan tahsil edilmiş olması ya da üçüncü şahsın açtığı menfi tespit davasının lehine sonuçlanması halinde ise üçüncü şahıs hakkında sürdürülen takip

muamelesine son verileceđi tabiidir.

Maddede dzenlenen bir diğer husus ise üçüncü şahsın, haciz bildirisi üzerine 7 gün içinde alacaklı tahsil dairesine itiraz etmesi halinde, alacaklı amme idaresinin bir yıl içinde, üçüncü şahsın yaptığı itirazın aksini genel mahkemelerde açacağı davada ispat ederek, üçüncü şahsın İcra ve İflas Kanununun 338 inci maddesinin birinci fıkrasına göre cezalandırılmasını ve borçlu bulunduğu tutarın ödenmesine hükmedilmesini isteyebileceğine yöneliktir.

Bu hükümden hareketle alacaklı tahsil dairelerince üçüncü şahısların itirazının yerinde olmadığına yönelik ispat edici bilgi ve belgeler tespit edilmesi halinde, üçüncü şahısların itirazının iptali için dava açılmak üzere durum amme idarelerinin yetkili birimlerine intikal ettirilir ve gerekli dava açılır.

Üçüncü şahısların yaptığı itirazın iptali talebi ile alacaklı amme idaresince açılan davanın kabul edilmesi halinde hükmedilen tutarın, üçüncü şahıstan takip ve tahsiline 6183 sayılı Kanunun 55 inci maddesine göre düzenlenecek ödeme emrinin tebliği suretiyle başlanılacaktır.

Takip konusu amme alacağının asıl amme borçlusundan tahsil edilmiş olması halinde, üçüncü şahıs tarafından yapılan itirazın iptali için alacaklı amme idaresince genel mahkemelerde açılmış olan davaların sürdürülmemesini sağlamak üzere yetkili birimlere bilgi verilecektir.

6183 sayılı Kanunun 79 uncu maddesine göre üçüncü şahıslar nezdinde yapılan takip sırasında haczedilen menkul malların aynen teslimi mümkün olmadığı takdirde haciz konusu malın değerinin ödenmesi gerekmektedir. Bu durumda üçüncü şahıs hakkında yapılacak takibin de mal bedeli ile sınırlı olacağı tabiidir.

Madde ile haklarında amme borçlusu olarak takip yapılan üçüncü şahısların genel hükümler gereğince asıl borçluya rücu hakları saklı tutulmuştur.

Bankaların Genel Müdürlüklerine Tebliğ Edilecek Haciz Bildirileri

6183 sayılı Kanunun 79 uncu maddesinde yapılan düzenleme ile tahsil dairelerince dzenlenen haciz bildirilerinin; amme borçlusunun hak ve alacaklarının bulunabileceği bankaların şubelerine doğrudan veya mahallindeki tahsil dairesi aracılığı ile tebliğ edileceği gibi Maliye Bakanlığınca belirlenecek tutarın üzerindeki alacaklar için doğrudan bankaların genel müdürlüklerine de tebliğ edilebileceği, haciz bildirisinin bankanın genel müdürlüğüne tebliğ edilmiş olması halinde tüm şubelerini kapsayacak şekilde beyanda bulunma yükümlülüğünün bankanın genel müdürlüğüne ait olduğu hükme bağlanmıştır.

Bu hüküm gereğince 6183 sayılı Kanunun 13 ve 62 nci maddelerine dayanılarak uygulanacak haciz ve ihtiyati hacizlere yönelik haciz bildirilerinin, amme borçlusunun hak ve alacaklarının bulunduğu veya bulunabileceği banka şubesine doğrudan veya o mahaldeki tahsil dairesi aracılığı ile tebliğ edilmesi işlemlerine önceden olduğu gibi devam edilecek, bankalara tebliğ edilecek ihtiyati haciz ve haciz

bildirilerinin, amme borçlusunun tebliğ tarihinde muhatap banka nezdinde mevcut olan varlıklarını kavrayacağına ilişkin 284 Seri No.lu Tahsilat Genel Tebliğindeki açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

Madde hükmünün Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden; Devlete ait amme alacakları için düzenlenecek haciz ve ihtiyati haciz bildirilerinin, takip konusu amme alacağının fer'ileri ile birlikte **50.000,-YTL** ve üzerinde, il özel idareleri ve belediyelere ait amme alacakları için **10.000,-YTL** ve üzerinde olması halinde bankaların genel müdürlüklerine tebliğ edilmesi, uygun görülmüştür.

Bu kapsamda posta yoluyla yapılacak tebligatlarda;

- - Haciz bildirilerinin her amme borçlusu için ayrı ayrı düzenlenmesi,
- - Haciz bildirisine konu amme alacağı aslı ve fer'ilerinin toplamının dikkate alınması,
- - Haciz bildirilerinin banka genel müdürlüklerine 7 günlük süre içinde cevap verilmesini engelleyecek şekilde topluca gönderilmemesi,

gerekmektedir.

Diğer taraftan, madde metninde tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirilerinin, alacaklı tahsil dairelerince ya da alacaklı amme idaresi vasıtasıyla, posta yerine elektronik ortamda tebliğ edilebilmesine ve bu tebligatlara elektronik ortamda cevap verilebilmesine imkan verilmiş, elektronik ortamda yapılacak tebliğe ve cevapların elektronik ortamda verilebilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlığımız yetkili kılınmıştır.

Bu hükme istinaden, ayrıca bir düzenleme yapılincaya kadar, alacaklı amme idarelerinin Bakanlığımızın (Gelir İdaresi Başkanlığının) uygun görüşünü de almak suretiyle banka genel müdürlükleri ile yapacakları anlaşma çerçevesinde, elektronik imza ya da şifre kullanılmak suretiyle haciz bildirilerinin elektronik ortamda sadece bankalara tebliğ edilmesi ve elektronik ortamda cevaplarının alınması, elektronik ortamda tebliğ edilecek haciz bildirilerinde yukarıda belirlenen tutar ile sınırlı kalınmaması, birden fazla amme borçlusu için tebligat yapılması ve cevaplarının alınması uygun görülmüştür.

B) 6183 SAYILI KANUNA EKLENEN GEÇİCİ MADDE:

5479 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle 6183 sayılı Kanuna aşağıdaki Geçici 9 uncu madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 9- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanunun 79 uncu maddesine göre tebliğ edilen haciz bildirisine süresinde itiraz etmemiş olan ancak haciz bildirisinin tebliğinden itibaren 79 uncu maddede düzenlenen bir yıllık dava açma süresi geçmemiş bulunan üçüncü şahıslarca, kalan süre içinde menfi tespit davası açılabilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, bu Kanun uyarınca düzenlenen ödeme emrine itiraz etmiş ve kısmen veya tamamen itirazı reddolunan üçüncü şahıslardan; menfi tespit davası açma hakkı

bulunmayanlar ile takip konusu amme alacağının asıl amme borçlusu tarafından ödenmiş olması nedeniyle borçlu sıfatı sona ermiş olanlardan, bu Kanunun 58 inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca hesaplanmış ve tahsil edilmemiş olan haksız çıkma zammının tahsilinden vazgeçilir."

6183 sayılı Kanuna eklenen bu geçici madde ile Kanunun 79 uncu maddesinde yapılan düzenlemelere paralel olarak geçiş sürecinde üçüncü şahısların haklarına yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Geçici 9 uncu madde, 5479 sayılı Kanunun yayımlandığı 08.04.2006 tarihinde yürürlüğe girmiş olup bu tarihten önce 6183 sayılı Kanunun 79 uncu maddesine göre tebliğ edilen haciz bildirisine süresinde itiraz etmemiş olan üçüncü şahısların, haciz bildirisinin tebliğ tarihinden itibaren hesaplanacak bir yıllık süreden, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren kalan süre içinde menfi tespit davası açma hakları bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Geçici 9 uncu maddenin yürürlüğe girdiği 08.04.2006 tarihinden önce 6183 sayılı Kanunun 79 uncu maddesi uyarınca amme borçlusu sayılan ve anılan Kanun hükümlerine göre kendisine ödeme emri tebliğ edilmiş bulunan üçüncü şahısların, ödeme emrine karşı açtıkları davaları kısmen veya tamamen kaybetmiş olmaları nedeniyle aynı Kanunun 58 inci maddesine göre hesaplanan haksız çıkma zammından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla tahsil edilmemiş olanlar ile ilgili olarak yapılan düzenlemeye göre;

- Geçici 9 uncu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla menfi tespit davası açma hakkı bulunmayan,
- Takip konusu amme alacağının asıl amme borçlusu tarafından 08.04.2006 tarihi itibarıyla ödenmiş olması nedeniyle borçlu sıfatı sona eren,

üçüncü şahıslardan aranılan haksız çıkma zammının tahsilinden vazgeçilecektir.

Söz konusu haksız çıkma zamları ile ilgili düzenleme tahsil edilmemiş olanlara yönelik olduğundan, 08.04.2006 tarihinden önce tahsil edilmiş olanların ise red ve iade edilmeyeceği tabiidir.

II - 6183 SAYILI KANUNUN 62 VE 64 ÜNCÜ MADDELERİNİN UYGULAMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR:

6183 sayılı Kanunun 54 üncü maddesi ile ödeme müddeti içinde ödenmeyen amme alacağının tahsil dairesince cebren tahsil olunacağı, amme borçlusunun borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya çevrilmesinin cebren tahsil şekillerinden biri olduğu hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanunun 62 nci maddesinde, borçlunun, mal bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince tespit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden, alacak ve haklarından, amme alacağına yetecek miktarının tahsil dairesince haczolunacağı belirtilmiş ve maddeye 5228 sayılı Kanunun[4] 12 nci maddesi ile ikinci fıkra olarak "Maliye Bakanlığı amme alacaklarının takibinde haczolunacak malların tespiti amacıyla yapılacak mal varlığı araştırmasının şekli, alanı ve

kapsamı ile araştırma yapılacak amme alacaklarının türü ve tutarını belirlemeye yetkilidir. Bu yetki alacaklı amme idaresi itibarıyla da kullanılabilir." hükmü eklenmiştir.

Madde hükmünün Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden, tahsil dairelerinin işgücü ve zaman kaybını önlemek, kırtasiye ve posta masraflarını azaltmak amacıyla Devlete ait amme alacaklarının takip ve tahsili için yapılacak mal varlığı araştırmasının aşağıda belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yürütülmesi uygun görülmüştür.

1- 1- Yurt Çapında Mal Varlığı Araştırması Yapılacak Amme Alacağının Türü ve Tutarı

Devlete ait olup Bakanlığımıza ya da Gümrük Müsteşarlığına bağlı tahsil dairelerince takip ve tahsil edilen amme alacakları için tür ayrımı yapılmaksızın yurt çapında mal varlığı araştırması yapılacaktır.

Amme borçlusunun menkul ve gayrimenkul malları ile her türlü hak ve alacaklarından borcuna yetecek tutarda olan kısmının tespiti ve haczi için yurt çapında yapılacak mal varlığı araştırmasının, fer'ileri ile birlikte toplam tutarı **5.000,-YTL** ve üzerindeki amme alacakları için yapılması uygun görülmüştür.

Takip konusu amme alacağının belirlenen tutarın altında olması halinde yurt çapında mal varlığı araştırması yapılmayacaktır.

2- Mal Varlığı Araştırmasının Alanı ve Şekli

Yurt çapında mal varlığı araştırmasının amme borçlusunun haczi kabil mal varlığının tespit edilerek haczedilmesini sağlamak amacıyla yapıldığı dikkate alınarak; alacaklı tahsil dairelerince bu araştırmaların bulundukları illerde doğrudan veya bu konuda görevlendirilmiş dairelerce, diğer illerde ise aynı nev'idan tahsil daireleri aracılığı ile 6183 sayılı Kanunun haczin tatbik şekline ilişkin hükümlerine göre yapılması gerekmektedir. Alacaklı tahsil daireleri, ivedilik arz eden durumlarda, bulundukları illerin dışında tespit ettikleri ve haciz bildirisi düzenlenmek suretiyle haczedilmesi gereken malları doğrudan haczedebileceklerdir.

Haciz bildirisi düzenlenmek suretiyle haczedilecek mallara (bankalar nezdindeki hak ve alacaklar, tapu, trafik siciline kayıtlı mallar v.b.) ilişkin araştırmalar, en fazla 50 amme borçlusunun borçlarını içerecek listeler şeklinde düzenlenmiş haciz bildirilerinin tebliği suretiyle yapılacaktır.

Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı trafik birimlerinin birbirleri ile bilgisayar ağ bağlantısı bulunduğu, amme borçlusunun, Karayolları Trafik Kanununa göre trafik şube veya bürolarına kayıtlı taşıtlarının haczi için alacaklı tahsil dairesinin bulunduğu yerdeki şube veya bürodan araştırma yapılması yeterli olacaktır.

Amme borçlusu adına kayıtlı; hava araçlarının haczi için düzenlenen haciz bildirileri, Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne, deniz taşıtlarının haczi için Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı deniz taşıtlarında Denizcilik Müsteşarlığına, diğer motorlu deniz taşıtları için belediyelerde ve liman başkanlıklarında ayrı ayrı sicil tutulduğundan, düzenlenen haciz bildirileri ise belediye ve/veya liman

başkanlığına gönderilecektir.

Yurt çapında mal varlığı araştırması yapılmayacak tutardaki amme alacakları için amme borçlusunun;

- Bağlı olduğu tahsil dairesinin bulunduğu,
- Birden fazla tahsil dairesinde kayıtlı olması halinde (mükellefiyetini terk ettiği iller dahil) bu dairelerin bulunduğu,
- Tahsil dairesince bilinen ikametgah ve iş yeri adreslerinin bulunduğu, ayrıca gerçek kişilerin nüfusa kayıtlı olduğu,
- Mal varlığının bulunduğu yönünde bilgi edinilen,

il veya illerde mal varlığının araştırılması yukarıda belirtilen usullerle yapılacaktır.

Mal varlığı araştırması ile ilgili olarak bu Tebliğin yayımı tarihinden önce başlanılmış işlemlere devam edilecek, bu Tebliğin yayımından itibaren bu bölümde açıklanan şekilde işlem yapılacaktır.

Diğer taraftan, 6183 sayılı Kanunun 64 üncü maddesine göre düzenlenen haciz varakalarının tasdik eden makamın mühürü ile haciz varakasını tasdik yetkisinin devredilmiş olması halinde ise yetkinin devredildiği makamın mühürü bulunması halinde bu makamın mühürü ile mühürlenmesi gerekmektedir.

Tebliğ olunur.

- (1)** 28.07.1953 tarihli ve 8469 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
- (2)** 19.06.1932 tarih ve 2128 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
- (3)** 30.07.2003 tarih ve 25184 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
- (4)** 31.07.2004 tarihli ve 25539 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026